

La despesa en cultura dels ajuntaments (2001-2011)

Published by [Interacció](#) [1] on 20/02/2013 - 15:31 | Last modification: 06/07/2026 - 15:25

La crisi cultural municipal no comença amb la caiguda dels pressupostos, sinó amb un model que es tensiona fins a fer-se insostenible. Aquesta píndola del CERC ho formula amb claredat: el problema no és només quant es gasta, sinó com s'ha construït el sistema.

La píndola sobre la despesa en cultura dels ajuntaments situa el debat en un terreny més estructural que conjuntural. Parteix d'una constatació rellevant: durant dècades, els equipaments culturals han estat el centre del desenvolupament cultural local, amb una doble funció simbòlica i operativa. Aquesta centralitat es va reforçar especialment en els anys de creixement econòmic, quan els ajuntaments van impulsar una expansió sostinguda de serveis i infraestructures.

Aquest model es construeix sobre una expectativa implícita de creixement continu dels recursos. L'augment dels ingressos municipals, vinculat en bona part a la dinàmica immobiliària, permet consolidar pressupostos a l'alça i assumir compromisos de despesa creixents. En aquest context, la cultura guanya pes i legitimitat dins les polítiques locals.

La crisi econòmica trenca aquesta lògica de manera abrupta. Entre 2009 i 2011, els pressupostos de cultura es redueixen en més d'un 50%, situant-se en nivells similars als de principis de la dècada. Aquesta caiguda és molt més intensa que la del conjunt de la despesa municipal, fet que evidencia una reordenació de prioritats. Davant la reducció generalitzada de recursos, els ajuntaments opten per reforçar altres àmbits considerats més essencials.

La clau de l'anàlisi no és només la magnitud de la retallada, sinó la seva distribució. Les dades mostren que els municipis han prioritzat el manteniment de les estructures existents, equipaments i personal, per sobre de l'activitat cultural. La inversió en infraestructures s'atura, però sobretot es redueixen les partides més flexibles: la contractació de serveis i les transferències a entitats.

Aquest desplaçament té conseqüències directes sobre el sistema cultural local. D'una banda, es mantenen oberts la majoria d'equipaments, tot i que amb menys activitat. De l'altra, el sector cultural privat i associatiu veu reduïdes les seves fonts d'ingressos, ja que depèn en gran mesura dels encàrrecs i subvencions públiques. La crisi no només redueix la despesa, sinó que altera les relacions entre administració i teixit cultural.

L'informe també apunta a una tensió prèvia que la crisi fa visible. L'expansió dels equipaments culturals, sovint impulsada per lògiques simbòliques i per marcs de planificació amplis, no sempre ha estat acompanyada d'una visió territorial equilibrada ni d'una capacitat real de sosteniment. En aquest sentit, la crisi no només retalla, sinó que exposa els límits d'un model.

El resultat és un sistema que tendeix a preservar les seves estructures a costa de reduir l'activitat. Aquesta inversió de prioritats té un efecte acumulatiu: disminueix la capacitat de dinamització cultural i, al mateix temps, consolida una despesa rígida difícil de reconfigurar a curt termini.

La lectura que proposa la píndola és necessària. No es tracta només de recuperar recursos, sinó de repensar el model que els ha organitzat. La crisi, més que un parèntesi, apareix com un moment de revelació sobre les bases, i les fragilitats, de les polítiques culturals locals.

Referència

Centre d'Estudis i Recursos Culturals. (2013). *Píndola: La despesa en cultura dels ajuntaments (2001-2011)* Diputació de Barcelona.

[Text complet \(pdf\)](#) [2]

Categories: Informe

Categories: Informes i documents

Tags: finançament de la cultura

Tags: economia de la cultura

Tags: polítiques culturals

Tags: avaluació de polítiques culturals

Tags: desenvolupament territorial

- [3]

Source URL: <https://interaccio.diba.cat/en/blogs/2013/despesa-municipis-cultura>

Links:

[1] <https://interaccio.diba.cat/en/members/interaccio>

[2] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/lab_eq_p1_1.pdf

[3] <https://interaccio.diba.cat/node/4997>